

Tisková zpráva

V Praze 19. 6. 2019

Roční bilance ministra Tomana: Prioritní je ochrana spotřebitelů, boj se suchem a kůrovcem

Ochrana českých spotřebitelů před nekvalitním masem z dovozu i dvojitou kvalitou potravin, budování nových rybníků a dalších prvků, které pomáhají řešit nedostatek vody v krajině, boj s kůrovcovou kalamitou v lesích nebo úspěšně zvládnutá nákaza afrického moru prasat. Takové jsou základní úkoly, které v prvním roce této vlády řešil z pozice ministra zemědělství Miroslav Toman.

„Hned od mého nástupu do úřadu jsme s kolegy museli řešit řadu problémů, které naše zemědělství i krajinu trápí. Tím nejzásadnějším je bezesporu nastupující klimatická změna a s tím související sucho. Jeho řešení je jednou z priorit ČSSD a je obsaženo i v programovém prohlášení vlády. Již v průběhu roku jsem veřejně vyhlásil, že do konce volebního období vybudujeme či obnovíme více než 1000 rybníků,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Součástí boje proti suchu je i rozvoj vodovodů a kanalizací. Ministerstvo zemědělství (MZe) plánuje v následujících 10 letech investovat téměř 30 miliard do propojení vodárenských soustav a budování koncových vodovodů. Celkem tyto investice pomohou se zásobováním vodou pro 3,7 milionu obyvatel. Již nyní se díky MZe každý den vybuduje půl kilometru nových vodovodů a kanalizací, v aktuálním programu to bude celkově přes 1000 kilometrů.

Se zásobováním obyvatel vodou souvisí i budování nových přehradních nádrží. V posledních dvou letech MZe prosadilo na vládě stavbu dvou nových přehrad – Vlachovice a Kryry. V současnosti se také vykupují pozemky pod plánovanou přehradou Skalička, téměř všechny pozemky jsou vykoupěny pod přehradou Nové Heřminovy.

Souběžně s vodohospodářským suchem řeší MZe i sucho zemědělské související se zadržováním vody v krajině. Proto upravilo velikost monokultur na polích. Na erozně ohrožených půdách bude růst maximálně 30 hektarů jedné plodiny. Změna se dotkne zhruba 2300 zemědělských podniků a 600 tisíc hektarů polí, platit bude od ledna 2020.

„Všichni ministři přede mnou o možnosti omezit plochu jedné plodiny pouze hovořili, já jsem ji jako první skutečně zavedl. Stejně jako přísnější pravidla pro používání glyfosátu, který se od letošního roku nesmí používat na dosoušení před sklizní, a to u všech plodin potenciálně určených pro potravinářství. V tom jsme jedni z prvních v celé EU,“ uvedl ministr Toman.

Díky aktivitám MZe se daří snižovat i celkovou spotřebu přípravků na ochranu rostlin, aplikovaných na zemědělské půdě. Meziročně poklesla o zhruba 10 %. Za posledních 6 let došlo v ČR ke snížení používaných pesticidů o 14,1 %.

Hned po nástupu do funkce otevřel ministr Toman také téma zavedení ústavní ochrany vody. MZe k tématu uspořádalo kulatý stůl s ústavními právníky, zástupci resortu životního prostředí, Úřadu vlády, Poslanecké sněmovny a Povodí. Právnická fakulta Univerzity Karlovy nyní pro MZe zpracuje posudek o možnostech ústavně právní ochrany vod v ČR.

„Zdroje pitné vody jsou natolik cenné, že je musíme chránit mnohem více než v minulosti. Chceme to zakotvit do Ústavy České republiky. Právě proto jsme se už před časem spojili s odborníky z Univerzity Karlovy, abychom měli k dispozici podrobný právní posudek, ze kterého pak budeme vycházet při správném nastavení zásad pro ochranu vody. Jsem rád, že tyto dlouhodobé snahy Ministerstva zemědělství vzbudily zájem nejenom odborníků, ale i politiků, a to napříč politickým spektrem,“ řekl ministr Toman.

Tématem, které úzce souvisí se suchem, je kůrovcová kalamita v lesích. MZe pro letošek zdvojnásobilo podporu na správné hospodaření v lesích na 1,15 miliardy korun. Zároveň připravuje nový dotační titul ve výši 3 miliard, aby měli vlastníci z čeho financovat péči o lesy.

V rámci tzv. rajonizace se letos na jaře rozdělila republika na dvě zóny podle míry zasažení kůrovcem. Na nejhůře postiženém území (červená zóna) mají nově vlastníci možnost ustoupit od používání obranných opatření (lapače, lapáky). Prodloužila se také lhůta k zalesnění kalamitních holin až na 5 let.

„V dubnu jsme přijali opatření, díky kterému je možné ponechat v lese stromy, ze kterých už kůrovec vylétl. To umožní vlastníkům lesů, aby přednostně zasáhli tam, kde má ještě boj proti kůrovci smysl,“ uvedl ministr Toman.

Velkým tématem posledních měsíců byla rovněž kontrola dovozu masa v souvislosti s kauzou problematických polských jatek, kdy se do ČR dostalo hovězí maso s bakteriemi salmonely. *„I přes výstrahy ze strany Evropské komise jsme přistoupili k mimořádným veterinárním opatřením, kdy museli dovozci každou zásilku hovězího masa před uvolněním na trh nechat zkontrolovat na zdravotní nezávadnost. Ochrana našich spotřebitelů je naší absolutní prioritou. Nakonec i sama Komise uznala, že naše kroky byly v danou chvíli oprávněné,“* řekl ministr Toman.

S ochranou spotřebitele souvisí i téma dvojí kvality potravin. MZe na konci dubna předložilo vládě novelu zákona o potravinách, která zakáže uvádět na trh v České republice potraviny, které jsou pod stejným označením nabízeny v různých zemích Evropské unie, ale liší se svým složením. Za porušení zákazu bude možné udělit pokutu až 50 milionů korun.

„Díky tomu, že dvojí kvalitu zakážeme v aktuálně chystané české novele zákona o potravinách, začne zákaz platit podstatně dříve než v rámci dvouleté, takzvané transpoziční, lhůty evropské směrnice. Cílem našeho návrhu je, aby potraviny, které se svými vlastnostmi liší, výrobci spotřebitelům nenabízeli ve stejném obalu, označení, barvě, grafice či se stejným marketingem,“ uvedl ministr zemědělství Miroslav Toman.

MZe se podařilo také navýšit letošní podporu pro potravinové banky na 118 milionů korun z původních 63 milionů. Cílem Ministerstva je přispět ke snížení plýtvání potravinami, předejít vzniku potravinového odpadu a podpořit distribuci potravin lidem na hranici hmotné nouze, kteří nemají přístup k základním potravinám. MZe jako jediný rezort pravidelně podporuje potravinové banky již od roku 2016. Tehdy na ně vyplatilo 23 milionů korun, v roce 2017 pak 29,9 milionu korun a v roce 2018 bylo vyplaceno 41 milionů korun.

Důležitým tématem se v posledním roce stala také problematika chovu velkých šelem a množíren psů a koček. MZe kvůli tomu připravilo novelu veterinárního zákona a zákona na ochranu zvířat proti týrání. Obě normy již projednala vláda.

„Důležitým bodem je definice pojmu množírna, která dosud v legislativě chyběla. Teď budou mít inspektoři veterinární správy jasnou oporu v zákoně, která jim pomůže účinněji zasáhnout proti množírnám a lidem, kteří je provozují. Pokuta za protiprávní jednání pak může dosáhnout až půl milionu korun,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Nově již nebude možné rozmnožovat vybrané šelmy a lidoopy, zakázané budou také tzv. mazlíčí koutky nebo venčení velkých šelem na veřejnosti. Pro veřejné vystoupení např. v cirkusech, televizi nebo filmu bude nutná speciální licence, kterou bude za přísných podmínek udělovat Státní veterinární správa.

Zlepší se i podpora obcím, které se budou muset postarat o zvířata, protože majitel toho není schopen například kvůli náhlé hospitalizaci. Pokud budou účelně vynaložené náklady vyšší než 30 tisíc korun nebo v případech, kdy jsou týraná zvířata umístěna do náhradní péče a náklady přesahují 200 tisíc, může obec požádat MZe o jejich úhradu.

Vojtěch Bílý
tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství